

А. Архитектура

Приложенитѣ къмъ тази книга планове, чертежи и фотографии (табл. I—V) достатъчно ясно представятъ простата по замисълъ и по изпълнение архитектура на Боянската църква. Ний ще ги допълнимъ само съ кратки описания.

Собствено отъ архитектурна гледна точка трѣбва да се говори не за една, а за две Боянски църкви (А и В), безъ да броимъ и новиятъ, пристроенъ въ 1882 г. притворъ (С). Малката първична църквица (А) е била впоследствие угълѣмена чрезъ пристроената къмъ нея на западната ѝ страна втора църква (В). Последователността на тѣзи две постройки става явна отъ това, че западната църква е прибавена къмъ източната, безъ да има собствена източна стена. Поради липса на прѣки данни, църквата А не би могла да се датира, безъ да се вземе въ внимание фресковата живопись, относяща се по стилъ къмъ XI в. Църквата В е била изписана въ 1259 г. (гл. надписа по-горе) и безъ съмнение е била построена не много преди тази дата, на всѣки случай при сѣщия боляринъ Калоянъ (ср. сѣщия надписъ), който, ако се гледа по нѣкои особности въ конструкцията на църквата В (гл. по-долу), я е издигналъ не само като дворцовъ параклисъ, но и като гробница за себе си и за жена си.

Църквата А представя малка, почти кубическа сграда, завършваща къмъ изтокъ само съ една полукръгла апсида и снабдена съ единъ единственъ входъ отъ западъ. Апсидата и страничните стени сж прорѣзани по съ единъ само съвсемъ тѣсенъ засводенъ прозорецъ. Въ четиритѣ жгла на сградата сж поставени правоъгълни стълбове, съединени съ арки,

А. Architecture

Les plans, croquis et dessins présentés dans cet ouvrage (pl. I—V) figurent assez exactement l'architecture peu compliquée de l'église de Boïana. Nous compléterons ces documents par une brève description.

Pour être tout-à-fait juste, il faudrait parler, au point de vue architectural, non d'une, mais de deux églises (A et B), sans compter la nouvelle construction de 1882 (C). La petite église primitive (A) fut augmentée par la suite d'une deuxième église du côté de l'ouest (B). Le fait que l'église de l'ouest n'a pas de muraille proprement à elle du côté est prouve que les deux églises ont été construites l'une après l'autre. Faute d'informations directes, on ne peut dater l'église A sans tenir compte des fresques qui, à en juger par leur style, remontent au XIe siècle. L'église B fut décorée en 1259 (v. plus haut l'inscription) et sans aucun doute construite peu antérieurement, c'est-à-dire, en tous cas, sous ce même prince Kaloïan (v. la même inscription). D'après quelques particularités de construction de l'église B (v. plus bas), ce dernier la fit édifier non seulement pour servir de chapelle attenante au château, mais comme tombeau pour lui et sa femme.

L'église A, petite, à peu près cubique, se termine, du côté de l'est, par une petite abside semi-circulaire et est munie d'une seule entrée du côté ouest. L'abside et les murs latéraux sont percés, chacun d'une unique fenêtre à archère. Dans les quatre angles de ce cube, sont des piliers carrés réunis par des arcs sur lesquels s'appuie le tambour de l'unique coupole centrale